

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Філологічний факультет
Кафедра міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури
Департамент освіти і науки
Рівненської обласної державної адміністрації
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Кафедра англійської мови та методики її навчання
Головинський ліцей Рівненського району Рівненської області
Рівненський ліцей №15 Рівненської міської ради
Навчально-наукова лабораторія
«Міжкультурна комунікація у професійній підготовці майбутнього вчителя
іноземної мови та зарубіжної літератури»

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Міжкультурна комунікація у професійній підготовці
майбутнього педагога XXI століття»
12 травня 2023 р.

УДК 81'27: [378.016:37.011.3-051]

М 58

Рекомендовано до друку Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
ПРОТОКОЛ № 6 ВІД 25 ТРАВНЯ 2023 РОКУ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
**«МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ХХІ СТОЛІТТЯ»**

М 58 МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ХХІ СТОЛІТТЯ: матеріали першої І Всеукраїнської науково-практичної конференції (12 травня 2023 року): збірник тез. – Рівне : РДГУ, 2023. – 99 с.

Матеріали збірника присвячено висвітленню кола актуальних проблем, які обговорювалися на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Міжкультурна комунікація у професійній підготовці майбутнього педагога ХХІ століття», зокрема інноваційні технології викладання іноземної мови та зарубіжної літератури, соціокультурна та психолого-педагогічна парадигми міжкультурного спілкування, полікультурне бачення світу в умовах міжкультурної комунікації: перспективи та проблеми, генерика та генологія художньої літератури, зарубіжна література в контексті міжкультурної комунікації: історичний та методичні аспекти.

Видання призначене для науково-педагогічних, наукових працівників у галузі освіти, аспірантів, викладачів, здобувачів вищої освіти та всіх, хто цікавиться здобутками у галузі ініомовної освіти.

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори

Рівненський державний гуманітарний університет, 2023

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Міжкультурна комунікація у професійній підготовці
майбутнього педагога XXI століття»

Безкорвайна Ольга Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Павелків Роман Володимирович, доктор психологічних наук, професор, академік Академії наук Вищої школи України, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету

Дейнега Олександр Вікторович, доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи Рівненського державного гуманітарного університету

Петрівський Ярослав Борисович, доктор технічних наук, професор, з навчально-виховної роботи Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна, кандидат педагогічних наук, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Яловенко Ольга Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету ім. П. Тичини

Андрєєва Майя Миколаївна, головний спеціаліст відділу професійно-технічної та вищої освіти Департаменту освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації

Істоміна Світлана Ярославівна, директор Рівненського міського ліцею № 15 Рівненської міської ради

Буржинська Тетяна Василівна, директор Головинського ліцею Головинської сільської ради Рівненського району Рівненської області

Нестерук Сніжана Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Самборська Ірина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Вовчук Наталія Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Оздемір Оксана Василівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Шульжук Наталія Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри стилістики та культури української мови Рівненського державного гуманітарного університету

Синевич Братислава Миколаївна, старший викладач кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Залевська Оксана Анатоліївна, старший викладач кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

ЗМІСТ

<i>Безкоровайна О. В.</i> Концептуальні засади до формування полікультурної освіти майбутніх педагогів: теорія і практика	6
<i>Бокшан В. Р., Безкоровайна О. В.</i> Різноманітність вправ для заохочення навчання іноземної мови учнів початкової школи	9
<i>Братко Б. І., Процько Є. С.</i> Особливості розвитку навичок слухання для вдосконалення мовлення та розуміння англійської мови у закладах базової середньої освіти	10
<i>Вовчук Н. І.</i> Звертання як вербальне вираження національних особливостей. Мовленнєвий етикет	12
<i>Ганжа Г. Г., Левчук О. А.</i> Особливості методики використання інтерактивних технологій на уроках англійської мови	14
<i>Глуценко О. Ю.</i> Комбінований курс викладання іноземної мови курсантам в умовах воєнного стану для оптимізації навчального процесу	15
<i>Гудкова М. М., Безкоровайна О. В.</i> Мовна особистість в умовах сучасної української школи	17
<i>Гурінчук С. С., Вовчук Н. І.</i> Національні стереотипи та основні цінності національного німецького характеру	20
<i>Джулай А. О., Капелюшина Т. В.</i> Скрайбінг як сучасний прийом візуалізації навчального матеріалу з англійської мови	22
<i>Закабула А. В., Процько Є. С.</i> Роль міжкультурної комунікації в процесі вивчення англійської мови школярами	23
<i>Златів Л. М.</i> Оптимізація самостійної роботи студентів-філологів із дисциплін лінгвометодичного спрямування в умовах дистанційного навчання	25
<i>Калініченко М. М.</i> Роль філології та експертизи авторського права у захисті об'єктів інтелектуальної власності	27
<i>Кирильчук Н. М., Петько Л. В.</i> Дослідження біорізноманіття садів замку Хівер (Англія)	28
<i>Кичій Г. М., Гембарук А. С.</i> Психологічні проблеми в умовах дистанційного навчання	32
<i>Коновець С. В.</i> Системність професійно-педагогічної діяльності вчителя як творчого процесу	34
<i>Кравець В. О., Левчук О. А.</i> Особливості використання інформаційно-комунікативних технологій на уроках англійської мови	37
<i>Кравець Я. Ю., Комар О. С.</i> Особливості комунікативного підходу до навчання англійської мови у закладах базової середньої освіти	38
<i>Кравченко Т. В.</i> Міждисциплінарне інтегрування англійської мови як державної у формуванні громадянської ідентичності британської студентської молоді	39
<i>Крупка М. А.</i> Романс як формульна література (на прикладі роману Наталії Гурницької «Мелодія кави у тональності кардамону»)	42
<i>Луговець О. О., Петько Л. В.</i> Гамбургер та історія його походження	44
<i>Людвік В. А.</i> Фільми як компонент вивчення іноземної мови: особливості та ефективність	47
<i>Мельник В. І., Нестерук С. М.</i> Романістика Гізер Морріс крізь призму наративу пам'яті	50
<i>Мозгальова Н. Г., Новосадов Я. Г., Новосадова А. А.</i> Міжкультурний простір музичного мистецтва України кінця ХХ – початку ХХІ століть	52
<i>Мушировська Н. В.</i> Лінгвокультурний аспект перекладу фразеологізмів (на базі польської та української мов)	53
<i>Неродик А. С., Самборська І. М.</i> Національні особливості вербального та невербального спілкування англійців	56
<i>Няньчук Р. М., Діхтяренко С. Ю.</i> Профілактика професійного вигорання працівників	58
<i>Павелків К. М.</i> Концепт іншомовної міжкультурної комунікативної компетентності у сучасному науково-педагогічному дискурсі	60

Павлюк Г. С. Мовно-комунікативна діяльність вчителя початкових класів в умовах НУШ	62
Пасічник Я. Є., Левчук О. А. Мовні та позамовні чинники функціонування фразеологізмів із етнокультурним компонентом	64
Поважна М. С., Петько Л. В. Онлайн-ресурси як засіб організації самостійної роботи студентів-філологів молодших курсів з іншомовною лексикою	65
Полив'яна К. Ю., Загребнюк Ю. В. Features of non-standard English lessons for students of basic secondary education	67
Постоленко І. С. Формування мотивації вивчення англійської мови у здобувачів вищої освіти	68
Прокопчук Ю. В., Безкоровайна О. В. Використання інноваційних технологій у викладанні іноземної мови та зарубіжної літератури як засобу формування мовленнєвої активності учнів на заняттях з іноземної мови	71
Пучков А. С., Крижановська Т. І. Співацький розвиток особистості: структурний аналіз	72
Рагозіна В. В. До проблеми військово-патріотичного виховання учнівської молоді засобами мистецтва	74
Радченя Т. Ф., Безкоровайна О. В. Класифікація методів інтерактивного навчання на уроках англійської мови в НУШ	76
Сітайло К. Ю., Безлюдний О. І. Ways of improving secondary school students' phonetic skills	78
Смольнікова О. Г. Мовне портфоліо як ефективний засіб розвитку автономних якостей студента	80
Сьомак Я. В., Тхорук Р. Л. Роман Валерія Шевчука «На полі смиренному» як альтернативна історія	82
Терещенко Т. В. Врахування когнітивних процесів пам'яті студентів та складових компонентів мотивації при застосуванні цифрових навчальних медіа	84
Ткачук А. І., Безкоровайна О. В. Роль інтеркультурного діалогу у підвищенні ефективності міжкультурної комунікації	85
Топал О. В., Комар О. С. Особливості інтеграції лінгвокраїнознавчого аспекту до змісту предмета «англійська мова» в профільній середній школі	87
Fedorenko S. V. Multimodal resources for listening comprehension in English for specific purposes	89
Федорук А. О., Вовчук Н. І. Концептуальні відмінності у сприйнятті та ставленні до часу представників різних культур	90
Фурманець К. П., Крусь О. П. Сучасний досвід розвитку патріотичних почуттів підлітків на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО	92
Шульжук Н. В. Лінгвокультурологічний підхід до формування дискурсної компетенції студента-філолога	95
Яницька О. М. Багатомовність та міжкультурна освіта в університеті: місце для навчання та взаємодії	97

РІЗНОМАНІТНІСТЬ ВПРАВ ДЛЯ ЗАОХОЧЕННЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Бокшан В. Р.,

здобувач ступеня в/о «Магістр» I курсу

Безкорвайна О. В.,

*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри міжкультурної комунікації,
теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури
Рівненського державного гуманітарного університету.*

(м. Рівне, Україна)

Мета вивчення лексичного матеріалу полягає у формуванні іншомовної лексичної компетентності на початковому рівні вивчення іноземної мови. Одним з головних етапів формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх вчителів початкової школи є формування основних лексичних навичок.

Основна мета навчання іноземної мови учнів початкової школи полягає у формуванні у них комунікативної компетенції, яка передбачає оволодіння мовою як засобом спілкування, розвиток умінь використовувати її як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу у межах змісту, визначеного чинною програмою для цього ступеня шкільної освіти.

Комунікативні ігри концентрують увагу учасників на змісті, але при цьому забезпечують і часту повторюваність мовної форми, тренуючи усі види навичок і умінь (слухання, говоріння, читання, письмо).

Комунікативні ігри мають високу ступінь наочності і дають учню можливість відчувати роботу мови як засобу живого спілкування, дозволяють активізувати мовний матеріал, що вивчається, в мовленнєвих ситуаціях, які моделюють реальний процес спілкування [1].

Комунікативні ігри забезпечують різноманітність мовних тем, що обумовлено самою ситуацією спілкування. Цілеспрямованість навчальної комунікативної гри припускає використання знань, навичок і умінь, які потрібно розвивати, активізувати, закріпити або проконтролювати в учнів. Можна активізувати розумову діяльність учасників гри за допомогою створення комунікативної проблемної ситуації, вирішення якої потребує не тільки комунікативного характеру, але і пошуку і відбору відповідних мовних засобів для її здійснення.

Навчальна комунікативна гра в методичному плані є навчальним завданням, що включає мовне, комунікативне і діяльнісне завдання. У комунікативних іграх, як правило (але необов'язково), припускається дія учасників від свого імені. Ігри будуються у відповідності до інструкції або правил, які є обов'язковими для виконання всіма учасниками [2].

Застосування рольової гри сприяє комунікативному характеру навчання, психологічному спрямуванню на розвиток мовленнєвої діяльності засобами мови, яка вивчається, оптимізації інтенсифікації та розвитку групових форм роботи.

Формування мовленнєвих навичок та вмінь повинно проходити в умовах, максимально наближених до природної комунікації, а сам процес навчання повинен будуватися на вирішенні системи комунікативних завдань за допомогою мовного матеріалу.

Ситуація рольового спілкування є стимулом до розвитку спонтанної мови. Учасники гри повинні бути поставлені в такі умови, за яких необхідно виявити соціальні, емоційні і пізнавальні сторони міжособистісних відношень. Основними параметрами, які визначають характер рольової ситуації, є наявність єдиного сюжету і рольових відношень між учасниками спілкування.

Відомий педагог В. Сухомлинський у своїх працях високо оцінював роль гри в навчальному процесі, зазначаючи, що «духовне життя людини повноцінне лише тоді, коли вона живе у світі гри, казки, музики, фантазії, творчості. Без цього всього вона – засушена квітка» [6]. Окрім того, гра виконує провідні функції, необхідні для повноцінного гармонійного розвитку дитини, такі як: формування мовних та мовленнєвих навичок та умінь, навчання вмінню спілкуватися, розвиток психічних функцій, осмислення та запам'ятовування матеріалу тощо. Це свідчить про те, що гра може використовуватися не тільки як допоміжний інструмент на уроці, а як повноцінний засіб формування нових знань, умінь і навичок, і вона є невід'ємною частиною в процесі навчання іноземної мови. Тому, стає очевидним, що в грі здатності будь-якої людини, а особливо дитини, проявляються в повній мірі. Крім цього, ігри дозволяють створити на уроці сприятливий емоційний фон, що веде до зняття мовного бар'єру, сприяє розвитку навчальної мотивації, підвищує інтерес до

предмету. Гра також допомагає і підтримує в учнів інтерес до навчання, допомагає вчителю створити атмосферу, в якій іноземна мова стає корисною і зрозумілою. В процесі гри в учнів виникає бажання взяти участь в спільних обговореннях, обмінятись інформацією, дізнатись, що говорять інші. Бажання задовольнити свою цікавість загострює розумову діяльність гравців.

Гра для школяра є засобом пізнання. Вона стимулює, мотивує, сприяє засвоєнню навчального матеріалу, емоційно насичує і створює сприятливий ґрунт для засвоєння іноземної мови. Універсальність гри полягає в її багатофункціональності, і саме тому вона є дієвим інструментом в педагогічній діяльності, який з часом залишається тільки удосконалювати [8].

Отже, ігри на уроках іноземної мови сприяють передачі накопиченого досвіду, одержанню нових знань з іноземної мови, правильній оцінці вчинків, розвитку іншомовних навичок спілкування, сприйняття, пам'яті, мислення, уяви, емоцій, виховання колективізму, активності, дисциплінованості, спостережливості, уважності тощо. Крім того, ігри мають величезну методичну цінність, цікаві як учителю, так і учню. Ігри сприяють ефективному засвоєнню іншомовного матеріалу, поліпшенню загального настрою в класі, а також подоланню психологічних бар'єрів, як у самому класі, так і між класом і педагогом. Таким чином, гра додає навчальному спілкуванню комунікативної спрямованості, зміцнює мотивацію до вивчення іноземної мови і значно підвищує якість оволодіння нею.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безкоровайна О. В. Ігрові технології як метод розвитку творчих здібностей школяра на початковому етапі вивчення англійської мови. Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін. Рівне: РДГУ. 2015. С. 72–75.
2. Безкоровайна О. В., Павлюк Г. С. Використання інноваційних ігрових технологій в особистісному розвитку учнів основної школи на уроках англійської мови. *Pedagogy : Theory, Science and Practice : Collective monograph.* –Yunona Publishing, New York, USA. 2020. Pp. 88–106.
3. Бобало О. Ю., 2015. Комунікативні стратегії: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. 343 с.
4. Бокшан В. Р., Безкоровайна О. В. Мовні ігри як засіб формування іншомовної лексичної компетентності учнів початкової школи. *Наукові новації та передові технології в парадигмі інноваційного розвитку суспільства у викликах сьогодення* (до Всесвітнього дня науки в ім'я миру та розвитку «Фундаментальні науки на користь сталого розвитку» 10 листопада 2022 року): матеріали Міжнародної конференції (Кривий Ріг, Кропивницький, 10 листопада 2022 р.). ЦП «Компринт», 2022. С. 7–9.
5. Врублевська Л. В. Методичні розробки: Ігри на уроках англійської мови. *Англійська мова і література.* 2009. № 19–21. С. 63–64.
6. Донченко Н. П. Загальна характеристика гри та її роль. Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв. 2016. № 7. С. 41–49.
7. Зайчикова Л. Значення гри у навчанні іноземних мов. *Рідна школа.* 2009. №7. С. 68–70.
8. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. *Іноземні мови.* 2010. № 4. С. 16–23.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НАВИЧОК СЛУХАННЯ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ МОВЛЕННЯ ТА РОЗУМІННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Братко Б. І.,
здобувач ступеня в/о «Магістр» І курсу
Процько Є. С.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри англійської мови та методики її навчання
Уманського державного педагогічного університету ім. П. Тичини.
(м. Умань, Україна)

Розвиток навичок аудіювання є важливим аспектом вивчення англійської мови в закладах основної середньої освіти. Добре розвинені навички аудіювання можуть значно покращити мовлення та розуміння мови.

Наукове видання

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«Міжкультурна комунікація у професійній підготовці
майбутнього педагога ХХІ століття»**

12 травня 2023 р.

Комп'ютерний макет та верстка:
Л. М. Федорук

Формат 60x84 1/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Зам. № 258/1. Ум. друк. арк. 9.96. Наклад 100.

*Віддруковано у відділі
інформаційного та технічного забезпечення
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12*